

LARS MAGNUS LAVINS BIBLIOTEK

Lars Magnus Lavin föddes i Femsjö by 1837. Under stor fattigdom studerade han i Halmstad, Göteborg, Lund och Uppsala samt prästvigdes i Stockholms Storkyrka 1863. Han tjänstgörde därefter under 30 år som pastor i ett stort antal församlingar inom Göteborgs stift men fick aldrig någon ordinarie tjänst. Han begärde avsked 1893 på grund av sjukdom. Han dog 1906. Lavins maka, Gerda Balkau, skänkte makens boksamling till Femsjö församling. Boksamlingen omfattar ett stort antal böcker och teckningar av olika slag, då flesta från senare delen av 1800-talet. Särskilt värdefulla är hans kassaböcker och dagbok. Några exempel: "1.30 1853 M.J. personor från Femsjö 30 st. 1857 Af en beaktat barn vägrat 18 st. 12.1. 1862. Af Anders Guldmansson och Cecilia i Hållnäs genom utlyfte af gamla strumpor mot 190 50 öre. 30.4. 1865. Nattdagsgång i Hårestad, omfattande måltid brytas till för dessa ringa tillgång. 30.12. 1866 Hela dagen var det så kallt att vattensnöet frös på predikstolen i beage kyrkans, Föllnäsberg och Stens. 11.2. 1871 Nattdagsgång i Svanstend med gamla. Vint fröst ty det var gamla kallt, -30 grader och derunder den dagen. 7.7. 1871 En gyllen katt från Månsrup ville förtärfra harnått, fick blåsas ut."

JULSTUGAN

I äldre tid inredde många hem till julstugan något rum till sju jultugg. Man skilde taket med hennövud två kinnelök, vid takkarnernas bise, man upp hängen, ofta kallade handsköden, hennövuda eller flaxade, oftast i röda och blå färger. På väggarna fanns upp handmålade julbonader och tryckta plak, i regel med religiösa motiv. Den sista julstugan i Femsjö var David Svenssons i Hagshult, uppsatt sista gången 1908. Däken i taket är från den gången. Hantverkarna är från torpet Båhals, inköpta 1907. De har tillhört systernens Neak och Emelia Andersson. På väggen är uppsatt en bonad "Brolloppet i Gern i Gullen Anno 1833", målad av Per Svensson, 1787-1862, bonade i Dårhult. Femsjö hade ytterligare två bonadmålare: Anders Andersson, 1782-1862, bonade i St. Trautnald och Anders Bengtsson, 1804-1887, bonade i Bökeberg.

**FRIESMINNET
FEMSJÖ**

1878 byggdes i en sidobyggnad till prästgårdens ett lärt museum, Friesminnet, för att erinra om och hedra minnet av professor Elias Magnus Fries, som föddes i den gamla prästgården den 25 augusti 1794. Han avled den 8 februari 1878.

Elias Fries räknas näst efter Linné som den främste inom botaniken i vårt land. Han gjorde stort anseende åt forskningen om lavarna, men mest känd blev han genom sin forskning om ormrampor, "överta storsvampens nattskada", som han kallade dem. Hans Systema mycologicum, svampsystemet, blev normgivande tillgåva om svamparnas namngivning.

Friesminnet är uppförd på Friesminnet i Femsjö av Lars Magnus Lavins skänkt och invigdes.

Den gamla prästgården revs 1854. Den låg på den plats där den stora skolan står. Den nuvarande prästgården uppfördes 1854-56. Den vackra akademistilen Friesminnet skänktes på 1860-talet. Mårmästaren vid skolan sattes upp 1932. Den uppgår samman på fyra "håsar" som på olika sätt hade anbringning till bygden. De två blodböckarna vid uppförandet skänktes 1928.

Elias Magnus Fries

